



Žiedinės ekonomikos gairių įgyvendinimas 2024 m.

Virginija Vingrienė
Atliekų politikos grupės patarėja

2025 m. gegužės 29 d.

2023-06-21 LRV SPRENDIMU NR.21,2 PATVIRTINTOS LIETUVOS PERĖJIMO PRIE ŽIEDINĖS EKONOMIKOS IKI 2035 M. GAIRĖS



GAIRĖS NAUJO POBŪDŽIO EKONOMIKOS KRYPTČIAI

- aplinkai draugiška gamyba,
- efektyvus išteklių naudojimas,
- tvarus ekonomikos augimas,
- inovatyvios technologijos,
- konkurencingumas,
- naujos darbo vietos,
- mažėjantis neigiamas poveikis aplinkai,
- optimalus vartojimas,
- atliekų mažėjimas

GAIRIŲ KRYPTYS



PRIEMONIŲ TIPAI

(60)

Investicinės (I) priemonės 30

- Dotacijos
- Finansinė parama
- Paskolos

Reguliacinės (R) priemonės 22

- Teisės aktų pakeitimai:
- taisyklės,
 - reikalavimai,
 - metodikos,
 - gamintojo atsakomybės taikymas
 - žalieji pirkimai

Komunikacinės (K) priemonės 3

- Viešinimo kampanijos
- Edukacinės priemonės
- Mokymo programos

Analitinės (A) priemonės 3

- Analitinės
- Moksliniai tyrimai

Mišrios (M) priemonės 2

- I/K
- R/I

INVESTICIJŲ POREIKIS



Lėšų poreikis Žiedinės ekonomikos priemonėms (tūkst. Eur)	Iš viso	Žiedinei pramonei	Žiedinei statybai	Žiedinei bioekonomikai	Žiediniam transportui	Žiediniam atliekų naudojimui	Žiediniam vartojimui	Horizontaliam principui
Iš viso	4 443 913	238 050	3 129 022	400 000	442 600	214 476	4 600	15 165
Jau įgyvendinami projektai	4 267 788	78 050	3 129 022	400 000	442 500	201 476	4 600	12 140
Naujas lėšų poreikis perspektyvioms priemonėms įgyvendinti**	176 125**	160 000*	-	-	100	13 000	-	3 025

- * Dar viena Žiedinės pramonės krypties priemonė „Skatinti įmonių perėjimą link žiedinės ekonomikos“ planuojama finansuoti iš RRF (planuojamo 1 mlrd. eurų) plano „Naujos kartos Lietuva“ priemonėje „Paskolos įmonėms žaliosioms pramonės technologijoms įsigyti ir kurti bei aukštos pridėtinės vertės pramonės plėtrai“.
- ** Naujoms priemonėms, kurioms reikalingos lėšos, neradus finansavimo šaltinio, bus įgyvendinamos mažesne apimtimi.

ĪGYVENDINĪMO STEBĒŠENA PER KASMETINĒS ATASKAITAS

EIM, SADM, ŠMSM

ŽŪM. SAM

SM EM

savivaldības

AM

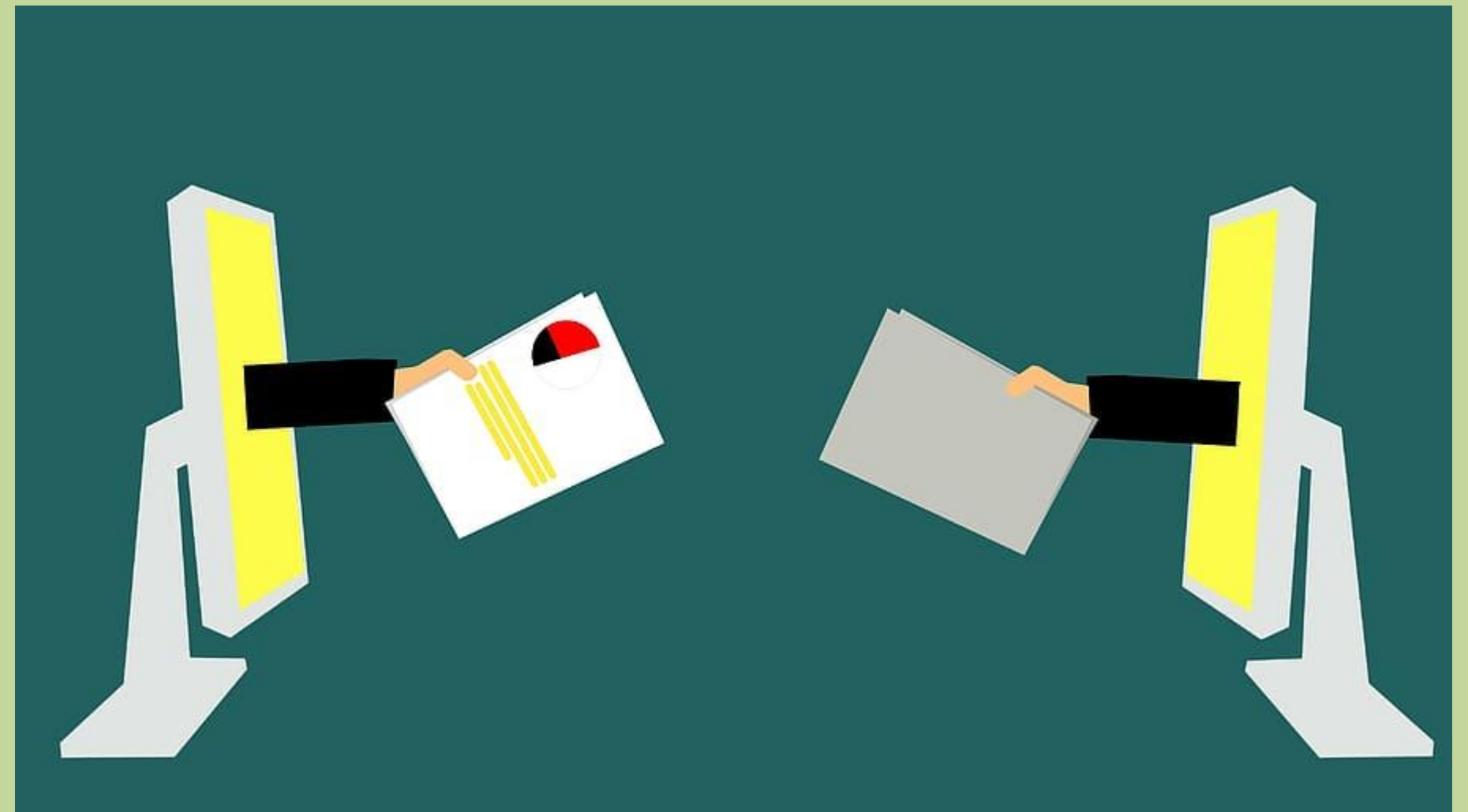
2025-04-30

LRV

2025-06-01



ANALIZĒS IR ATASKAITOS UŽ 2024 M. PRISTATYMAS 2025-05-29



PRIEMONĖS NR.	PRIEMONĖS PAVADINIMAS	ĮGYVENDINIMAS		ATSAKOVUMAS
		Pradžia	Pabaiga	
1.2.3.	Parama verslui kurti, siekiant remti žaliosios pertvarkos ir žiedinės ekonomikos tikslus	2023	2026	SADM
1.2.4.	Skaitmeninių–žiedinių technologijų, sistemų (skaitmeninių–žiedinių dvynių) įsigijimas	2025	2027	EIM atsiskaitymas
2.1.1.	Atlikti potencialių investuotojų, galinčių prisidėti prie žiedinės ir žaliosios ekonomikos plėtojimo Lietuvai ir ES svarbiose vertės grandinėse, analizę	2023	2030	VšĮ „Inovacijos Lietuvoje“
2.1.2.	Sukurti pramonei praktinių technologinių žinių ir sprendimų keitimosi platformą („Industry 4.0 Lab“)	2023	2026	EIM
2.2.3.	Skatinti aplinkai palankių produktų arba technologijų kūrimą ir (ar) diegimą	2023	2026	EIM
3.4.3.	Atnaujinti teisės aktus, nustatant pastatų atnaujinimo (modernizavimo) techninius reikalavimus, atsižvelgiant į standartizuotų modulinių konstrukcijų iš organinių medžiagų naudojimo ir kitus technologinius sprendimus		2023	AM įvykdyti
4.1.1.	Skatinti energetiškai efektyvias ir klimatui palankias investicijas taikant tiesioginę sėją	2023	2027	ŽŪM
4.1.2.	Finansuoti ekologinio ūkininkavimo plėtrą	2023	2027	ŽŪM
4.2.1.	Nustatyti reikalavimus medienos naudojimui statybos medžiagoms, naudojamoms žaliajai statybai	2023	2024	AM
6.1.1.	Formuoti efektyvesnę maisto švaistymo prevencijos politiką bendradarbiavimo platformoje, užtikrinant dalijimąsi gerąja patirtimi ir geriausių maisto švaistymo prevencijos sprendimų paiešką	2023	2025	AM iš dalies įvykdyta
6.1.3.	Numatyti finansavimo priemones, skatinančias paramą ir labdarą, mažinant maisto atliekų susidarymą pirminėje maisto produktų gamyboje ir jį perdirbant	2023	2027	ŽŪM
6.1.5.	Parengti statybinių atliekų nelaikymo atliekomis kriterijus	2023	2023	AM įvykdyti
6.2.3.	Peržiūrėti padangų, alyvos, akumuliatorių, baterijų, filtrų, amortizatorių, transporto priemonių ir EEĮ gamintojų atsakomybės principo teisės aktų reikalavimus, parengti pakeitimus	2023	2024	AM įvykdyti
6.2.7.	Sukurti pramonės atliekiškumo indekso skaičiavimo metodiką	2023	2024	VšĮ „Inovacijos agentūra“
6.2.8	Skatinti aplinkai draugiškų pažangių, t. y. tvarių produktų gamybą skatinančių technologijų kūrimą, demonstravimą MVĮ, veikiančiose S4 srityse	2023	2027	EIM pradedama
6.2.9	Sukurti antrinių žaliavų sistemą pramonei	2023	2025	VšĮ „Inovacijos agentūra“
6.3.1.	Patvirtinti teisės aktų pataisas, numatančius, kad gyventojams, kompostuojantiems namų ūkiuose susidarantiems	2023	2023	AM

ATSISAKYTA

- **1.2.4 Skaitmeninių–
žiedinių technologijų,
sistemų (skaitmeninių–
žiedinių dvynių) įsigijimas
(2025-2026), EIM**

**Atlikus kaštų ir naudos
analizę ir atsižvelgiant, kad
Energetikos ministerija
taip pat nusimatė panašią
priemonę NEKS plane,
išvengiant priemonių
dubliavimo**



Cancel



1.2.1.	Igyvendinti žiedinės ekonomikos tematika mokymus, įtrauktus į bendrąsias švietimo programas	2024	2024	Įvykdyta ŠMSM
	Igyvendinti žiedinės ekonomikos tematika mokymus, įtrauktus į profesinio mokymo programas	2024	2024	Vykdoma (vėliau
1.3.1.	Papildyti aplinkos apsaugos kriterijų taikymo, vykdant žaliuosius pirkimus tvarkos aprašą žiediškumo kriterijais ir (ar) principais	2024	2025	AM pradėta
1.3.2.	Parengti produktų gyvavimo ciklo sąnaudų metodiką, taikomą atliekant žaliuosius viešuosius pirkimus	2024	2026	AM
1.3.3.	Parengti viešosiomis investicijomis finansuojamų projektų atrankos kriterijams taikytino žiediškumo rekomendacijas	2024	2024	AM
2.2.2.	Skatinti inovatyvių tvarių produktų gamybą skatinančių, technologijų diegimą įmonėse, veikiančiose S4 srityse	2024	2027	EIM Pradėta
2.2.4.	Skatinti įmonių perėjimą link žiedinės ekonomikos	2024	2026	EIM pradėta
5.1.1.	Finansuoti miesto ir priemiestinio viešojo transporto priemonių parko atnaujinimą skatinant naudoti pažangiais (pvz., vandenilio) alternatyviais degalais ir elektra varomas transporto priemones	2024	2030	SM pradėta
5.1.2.	Didinti viešojo transporto patrauklumą galimybės greitesniam judėjimui nustatytais maršrutais ir geresnei skirtingų mobilumo paslaugų (dviračių, elektromobilių nuomos) integracijai	2024	2026	SM Vykdoma
5.2.1.	Finansuoti tvarų gyventojų mobilumą ir mažinti kelionių nuosavu transportu	2024	2030	SM vykdoma
5.3.1.	Skatinti dviračių transporto plėtrą miestuose ir priemiesčiuose kuriant jiems tinkamą infrastruktūrą	2024	2030	SM Vykdoma
5.3.2.	Sukurti teisinę bazę siekiant sudaryti galimybę užtikrinti finansines paskatas, dviračių taisymo paslaugų kompensavimui	2024	2026	SM dar ne
6.1.2.	Nustatyti reikalavimus stambiesiems prekybos tinklams, maitinimo įstaigoms ir maisto gamybos įmonėms aukoti žmonėms tinkamą maistą pagal gerąją užsienio praktiką	2026	2027	AM Įvykdyta 2024
6.1.4.	Parengti ir patvirtinti naudotų EEI, baldų ir tekstilės pripažinimo netinkamais naudoti kriterijus ir kontrolės	2023	2024	AM iš dalies Įvykdyta
6.2.1	Gerinti atliekų rūšiavimo priemonių ir infrastruktūros prieinamumą, aprūpinti konteineriais	2024	2027	Sav. Vykdoma
6.2.5	Finansuoti atliekų paruošimo perdirbti ir perdirbimo infrastruktūros modernizavimą	2024	2028	AM vykdoma
6.2.10	Skatinti pirminių žaliavų keitimą pramonės įmonėse	2024	2026	EIM dar ne
6.3.2.	Finansuoti kompostavimo priemones gyventojams, biologinių atliekų kompostavimui jų susidarymo vietoje	2024	2026	AM pradėta
7.1.1	Vykdyti nuolatinės viešinimo kampanijas, skatinančias atliekų rūšiuojamąjį surinkimą	2024	2026	AM pradėta
7.1.2	Organizuoti viešinimo kampanijas, skatinančias rinktis daugkartinius gaminius ir pakartotinai naudoti daiktus	2024	2026	Pradėta
7.1.3.	Igyvendinti viešinimo priemonės maisto švaistymo ir maisto atliekų prevencijos, ugdymo temomis	2024	2027	AM pradėta

2024 M. ĮVYKDYTOS PRIEMONĖS (4)

- **6.1.2. Reikalavimai stambiesiems prekybos tinklams, maitinimo įstaigoms ir maisto gamintojams aukoti žmonėms tinkamą maistą pagal gerąją užsienio praktiką (2026-2027) – AM**
- **6.1.5. Statybinių atliekų nelaikymo atliekomis kriterijai (2023) – AM**
- **6.2.7 Sukurti pramonės atliekiškumo indekso skaičiavimo metodiką (2023-2024)/Inovacijų agentūra**
- **6.2.9 Sukurti antrinių žaliavų sistemą pramonei (2023-2024)/Inovacijų agentūra**



VYKDOMOS PRIEMONĖS (13)

- **1.2.3. Parama verslui, remiant žaliosios pertvarkos ir žiedinės ekonomikos darbo vietas (2023-2026) SADM**
- **2.1.2 Praktinių technologinių žinių ir sprendimų keitimosi platformą („Industry 4.0 Lab“ (2023-2026) - EIM**
- **2.2.3. Aplinkai palankių produktų ir technologijų skatinimas (2023-2026) - EIM**
- **4.1.1. Energetiškai efektyvių ir klimatui palankių investicijų skatinimas (2023-2027) – ŽŪM**
- **4.1.2 Ekologinio ūkininkavimo veiklos finansavimas (2023-2027)/ŽŪM**
- **5.1.2. Didinti viešojo transporto patrauklumą sudarant galimybes greitesniam jo judėjimui nustatytais maršrutais ir geresnei skirtingų mobilumo paslaugų (dviračių, elektromobilių nuomos) integracijai**
- **5.2.1. Finansuoti tvarų gyventojų mobilumą ir mažinti kelionių nuosavu transportu**
- **5.3.1. Skatinti dviračių transporto plėtrą miestuose ir priemiesčiuose kuriant jiems tinkamą infrastruktūrą**
- **6.1.3. Maisto švaistymo prevencijos finansavimas (2023-2027) – ŽŪM**
- **6.2.1. Gerinti atliekų rūšiavimo priemonių ir infrastruktūros prieinamumą, aprūpinti konteneriais**
- **6.2.5. Atliekų paruošimo perdirbti ir perdirbimo infrastruktūros modernizavimas – AM**
- **6.3.1. Patvirtinti teisės aktų pataisas, numatančias, kad gyventojams, kompostuojantiems namų ūkiuose susidaranti biologines atliekas, būtų sudaryta galimybė skaičiuoti mažesnę atliekų tvarkymo mokestį – AM**

Pradėtos vykdyti priemonės (11)

- **1.3.1. Papildyti aplinkos apsaugos kriterijų taikymo, vykdant žaliuosius pirkimus tvarkos aprašą žiediško kriterijais ir (ar) principais**
- **2.2.2. Inovatyvių aplinkai draugiškų, t. y. tvarių produktų gamybos skatinančių, technologijų diegimą įmonėse, veikiančiose S4 srityse skatinimas**
- **2.2.4. Įmonių perėjimo link žiedinės ekonomikos skatinimas**
- **5.1.1. Miesto ir priemiestinio viešojo transporto priemonių parko atnaujinimo skatinant naudoti pažangiais (pvz., vandenilio) alternatyviais degalais ir elektra varomas transporto priemones skatinimas**
- **6.1.1 Bendradarbiavimo platforma dėl maisto švaistymo prevencijos politikos (2023-2025)/AM**
- **6.2.8. Tvarių produktų gamybos skatinimas (2023-2027) – EIM**
- **7.1.1. Nuolatinės viešinimo kampanijos, skatinančios atliekų rūšiuojamąjį surinkimą**
- **7.1.2. Viešinimo kampanijos, skatinančios rinktis daugkartinius gaminius ir pakartotinai naudoti daiktus**
- **7.1.3. Viešinimo priemonės maisto švaistymo ir maisto atliekų prevencijos, ugdymo temomis**

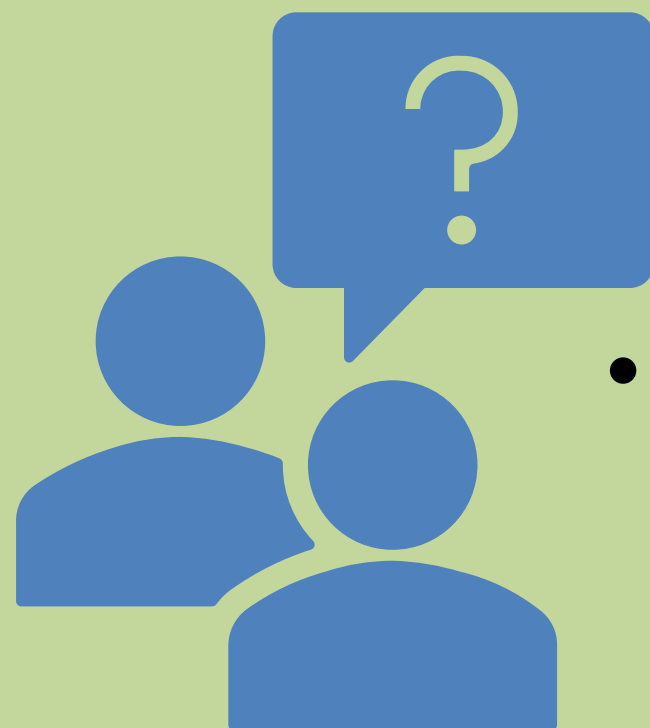


Vėluojančios priemonės

- **1.2.1. Žiedinės ekonomikos mokymai profesinio mokymo programose (2023-2024)**

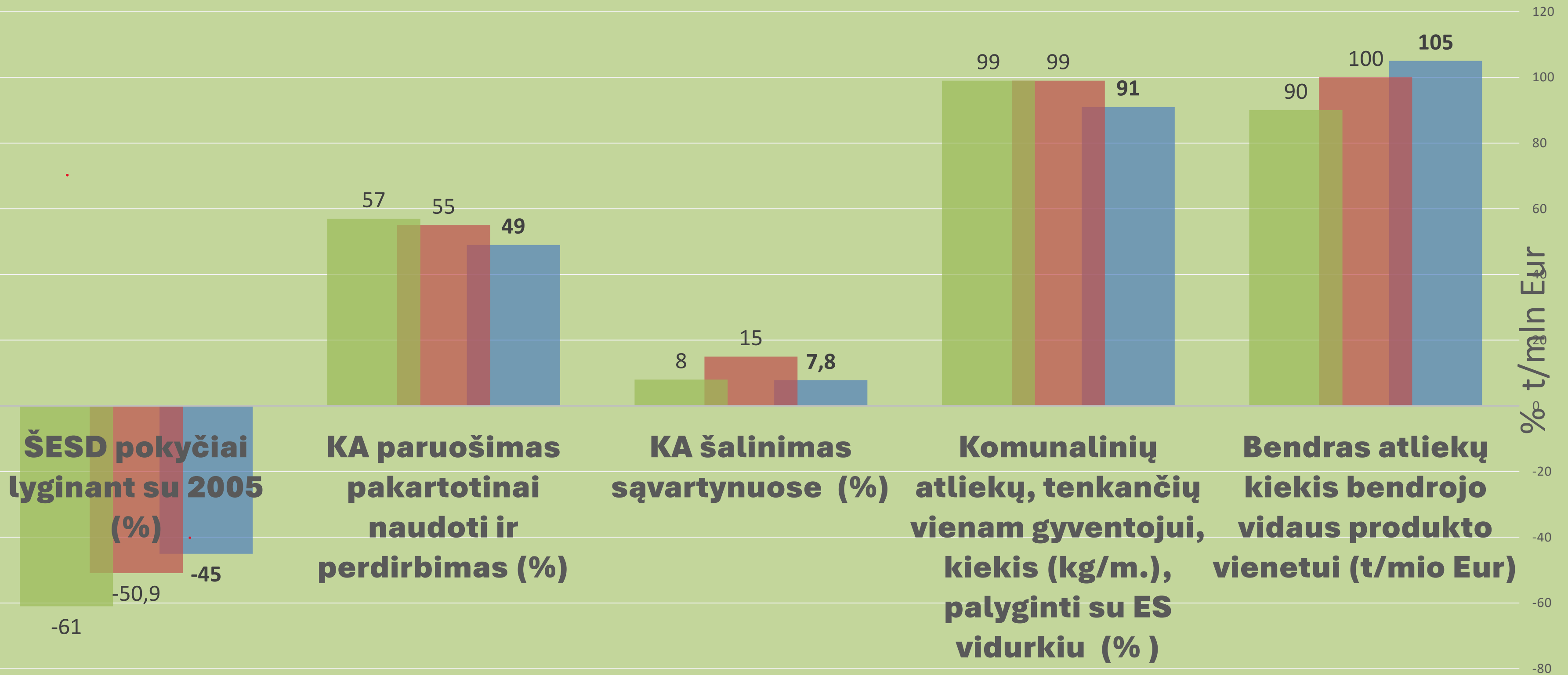


DAR NEPRADĖTA VYKDYTI

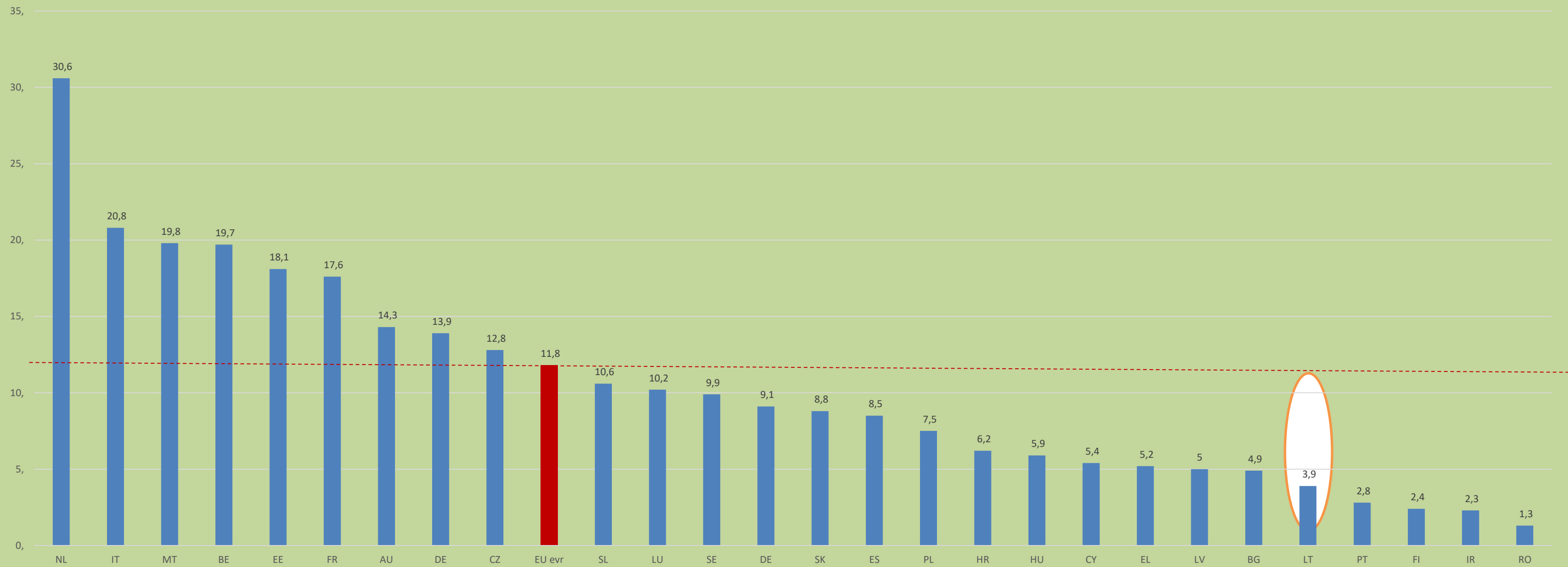


- **2.1.1. Potencialių investuotojų į žiedinės ir žaliosios ekonomikos plėtojimą svarbiose vertės grandinėse, analizė/ (2023-2030) / VŠĮ „Investuok Lietuvoje?“**
- **5.3.2. kurti teisinę bazę siekiant sudaryti galimybę užtikrinti finansines paskatas, dviračių taisymo paslaugų kompensavimui (2024-2026)/ SM**
- **6.2.10. Skatinti pirminių žaliavų keitimą pramonės įmonėse (2024-2026) EIM**

RODIKLIŲ PASIEKIMAI



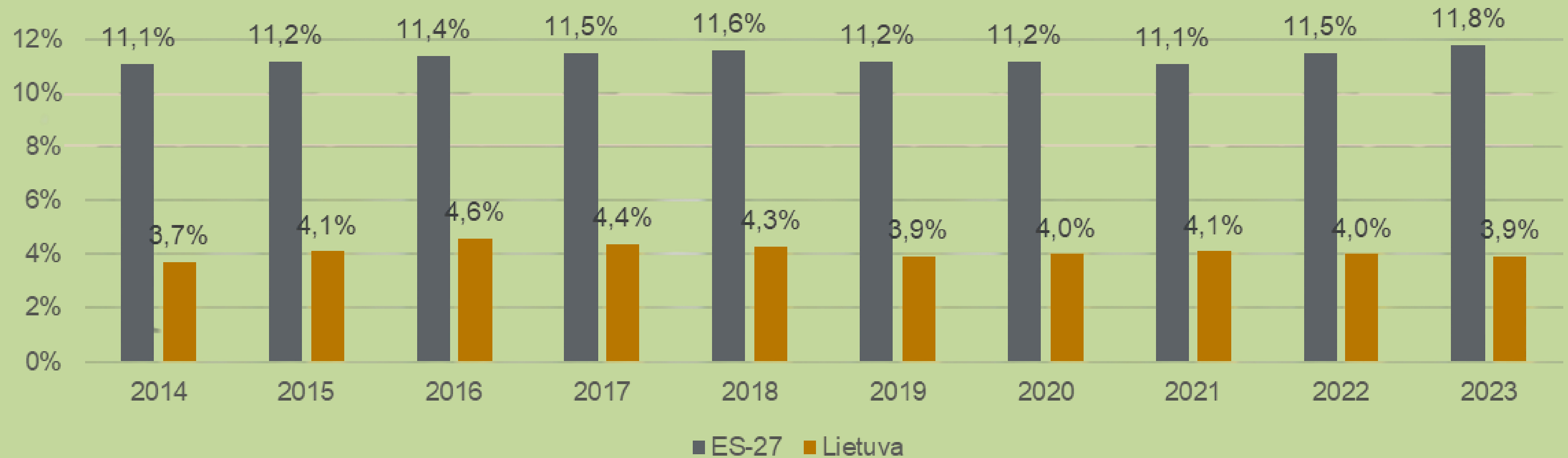
■ Pasiekimas 2023 m.
 ■ Siektina reikšmė 2025 m.
 ■ Siektina reikšmė 2027 m.

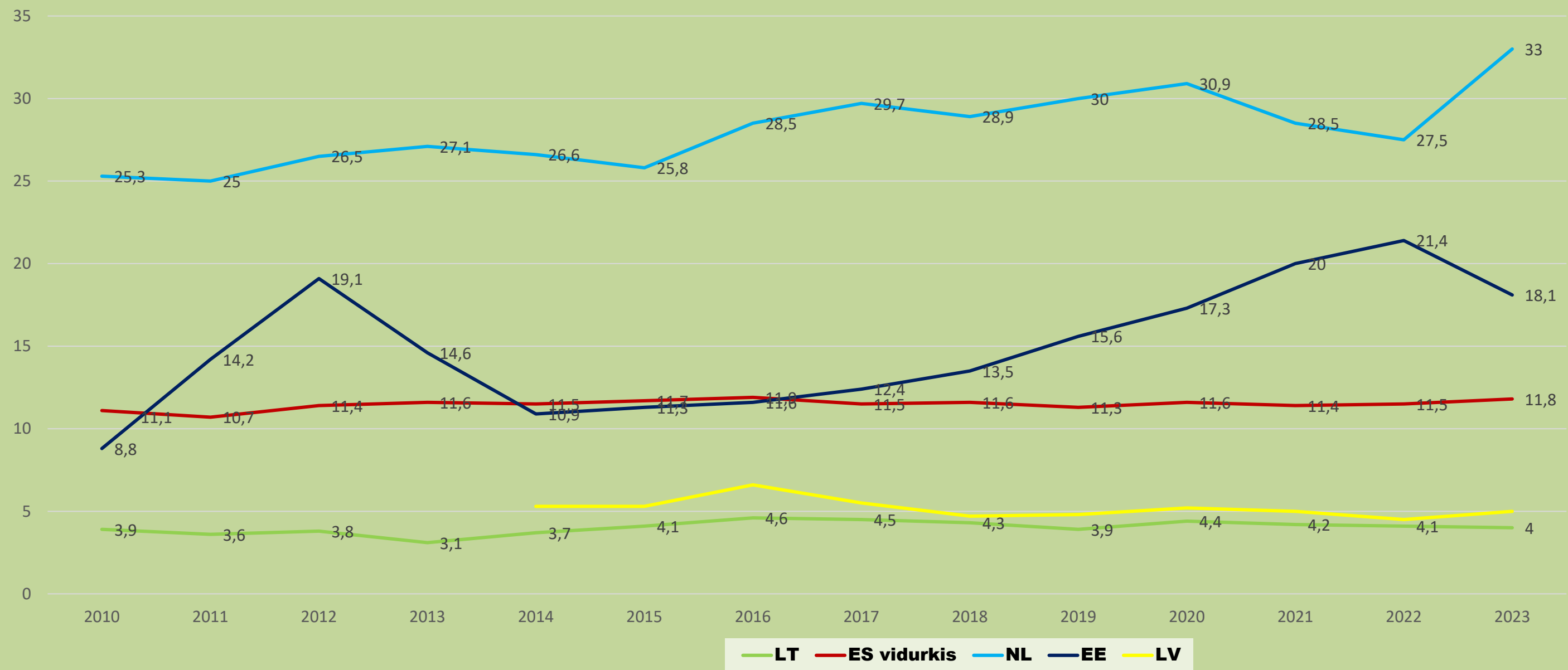


Žiediškumo indeksas ES valstybių kontekste 2023 (Eurostat)

Žiediškumo indekso pokyčiai Lietuvoje

2023-2024



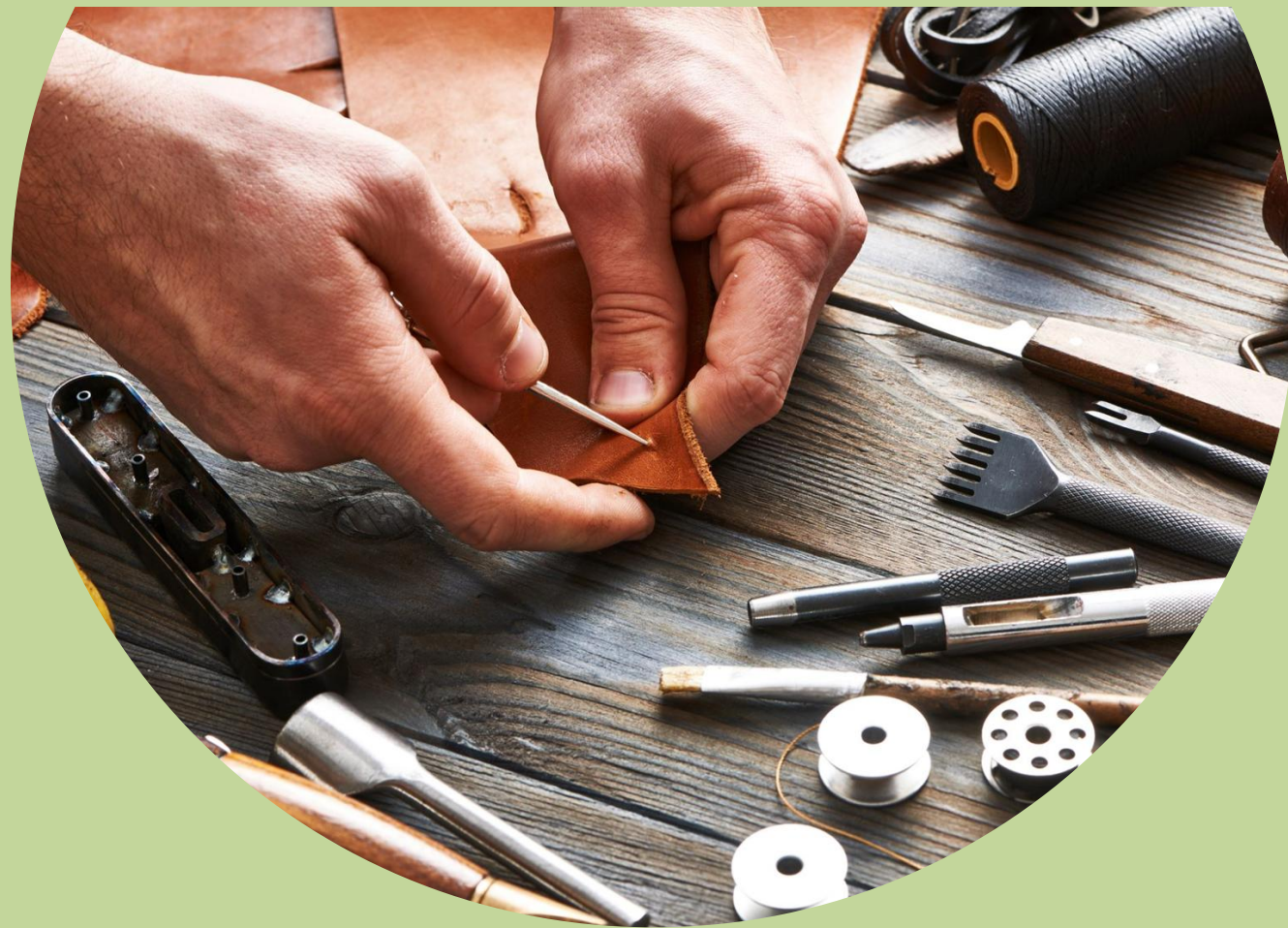


Žiediškumo indekso pokyčiai LT, LV, EE, NL, lyginant su ES vidurkiu 2010-2023 (Eurostat)



**Naujai planuojamos
priemonės būtinos
žiedinės ekonomikos
tikslams**

Kompensacijos remontuojantiems daiktus

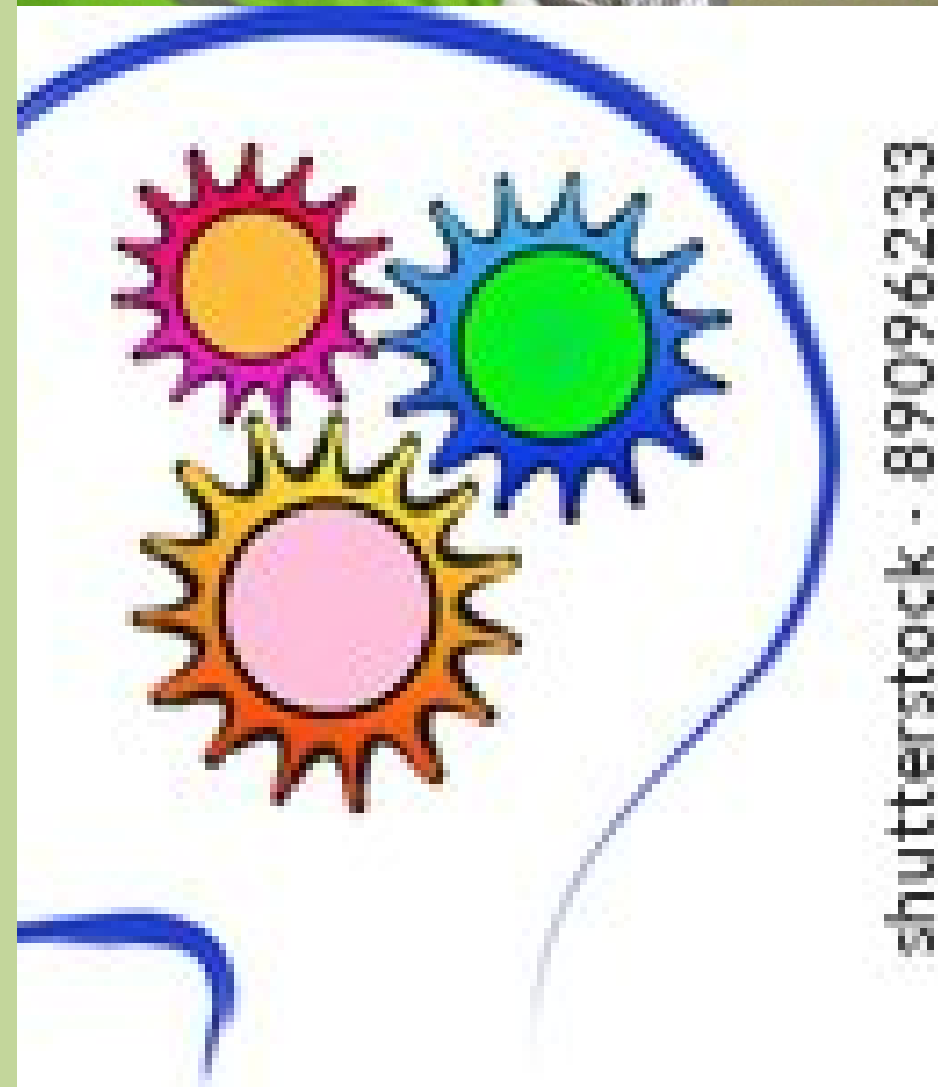
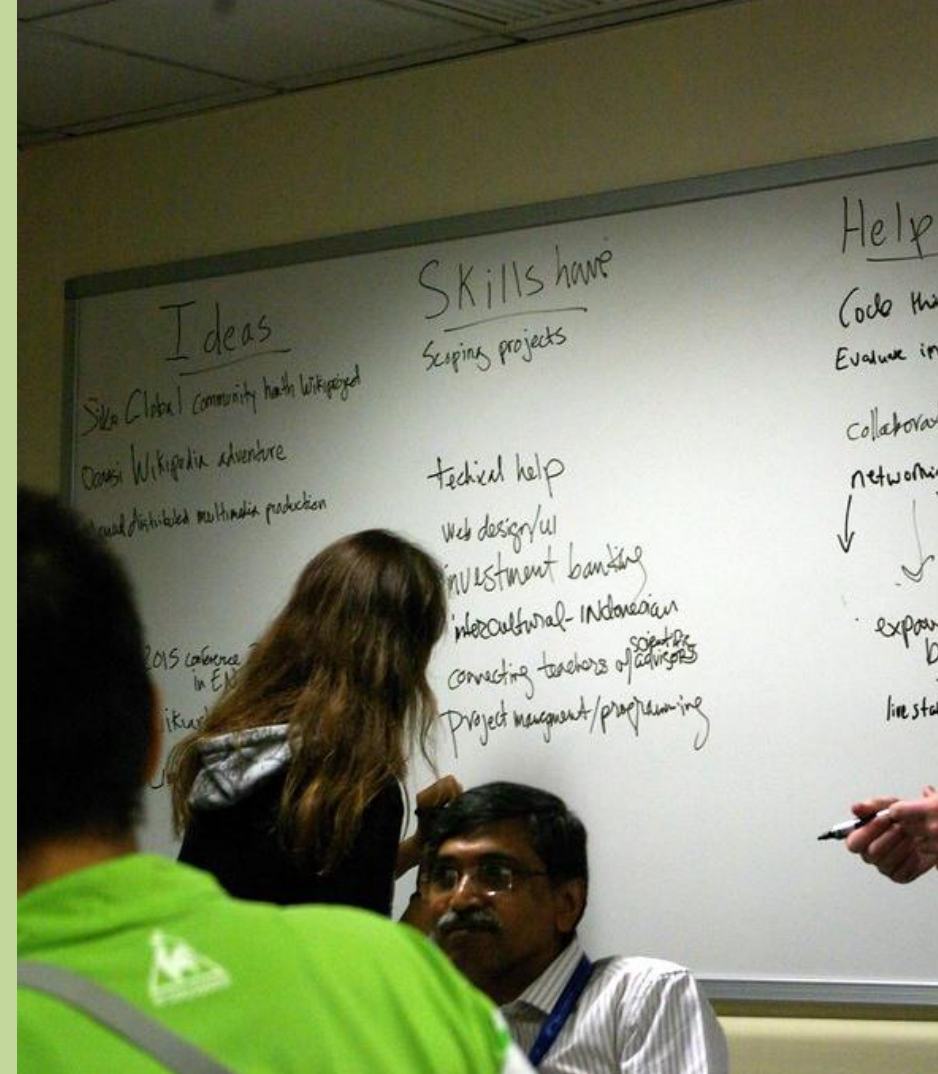




BEATLIEKIO MIESTO PROJEKTAS “Zero Waste Cities” sertifikatas

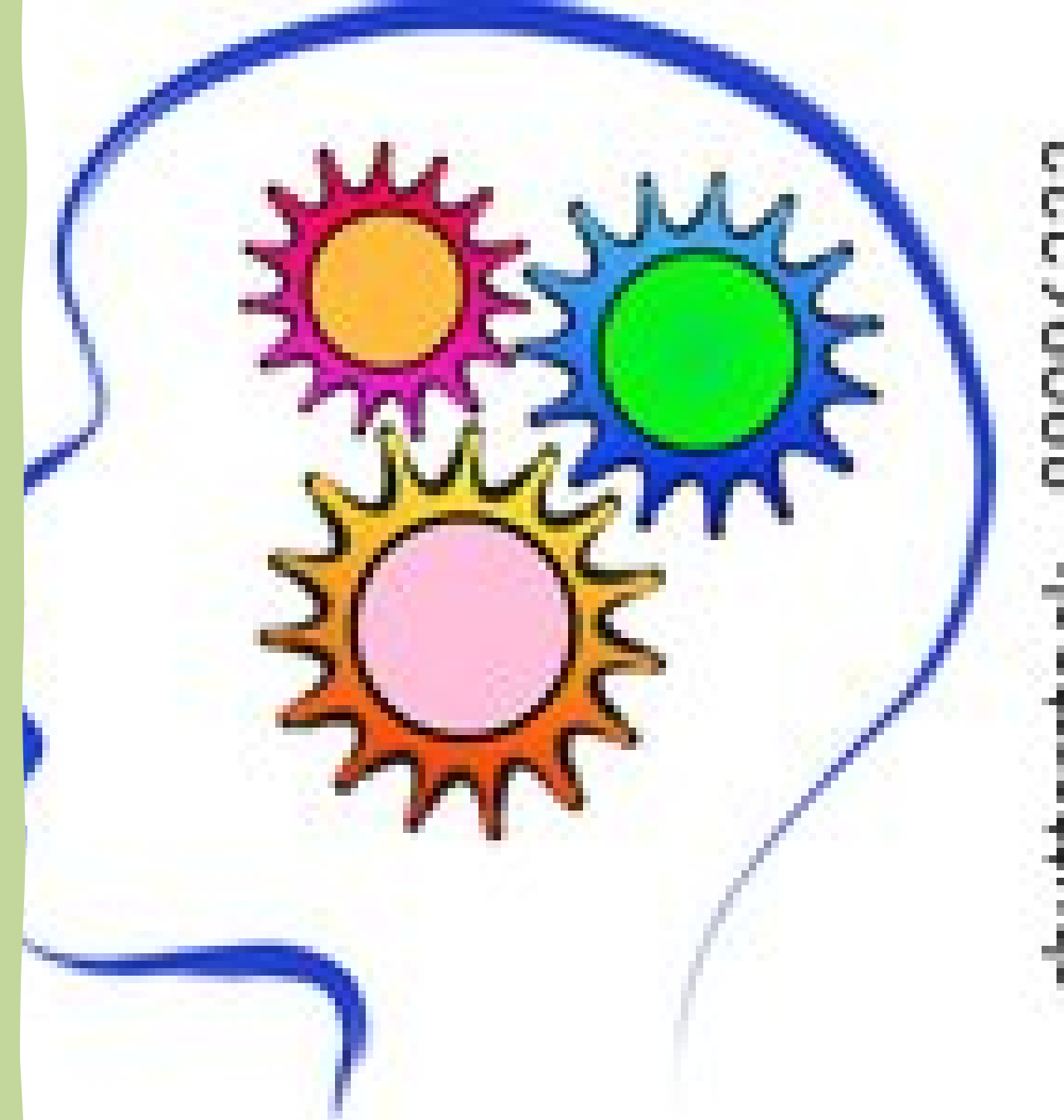
ARTIMIAUSI PLANAI

- Darbo grupės patvirtinimas - 2025 (II)
- ŽEG stebėseną - 2025 (III) - 2027 (IV)
- Teisės aktų rengimas - 2026
- Skaitmeninis stebėsenos modelis - 2027
- ŽEG stebėsenos institucijos paskyrimas - 2028



shutterstock - 89096233





ŽEG stebėsenos institucija

- **Užtikrinti horizontalaus principo įgyvendinimą ES, nacionaliniu, regioniniu, vietos ir tarptautiniu lygiu, paskirti instituciją, atsakingą už žiedinės ekonomikos stebėsenos vykdymą, siekiant proveržio šioje srityje šalies ir tarptautiniu mastu, patvirtinti žiedinės ekonomikos įgyvendinimo stebėsenos ir valdymo modelį, prireikus – jį skaitmenizuoti.**

ŽIEDINĖS EKONOMIKOS ĮGYVENDINIMO POREIKIŲ ANALIZĖ















- **Žiedinės ekonomikos iššūkių ir plėtros perspektyvos.**
- **Veiksmingiausių investicijų ir politikos įgyvendinimo mechanizmų nustatymas.**
- **Apsirūpinimo vietinėmis antrinėmis žaliavomis galimybių vertinimas.**
- **Perdirbimo pajėgumų proporcingumo ir efektyvumo analizė.**
- **Tiekimo grandinių stabilumo įvertinimas.**
- **Antrinių žaliavų naudojimo pramonėje ir jų atitikties ES strateginiams tikslams analizė bei poveikio konkurencingumui nustatymas.**
- **Teisinio reglamentavimo trūkumų, ribojančių efektyvų žaliavų panaudojimą vietinėje rinkoje, identifikavimas.**
- **Pagrindinių kliūčių, trukdančių mažinti priklausomybę nuo importuojamų žaliavų, įvardijimas.**
- **Tvarios gamybos ir žaliavų naudojimo poveikio Lietuvos ir ES ekonomikos atsparumui analizė.**

Finansavimą patvirtinantys dokumentai









- **Aplinkos apsaugos ir klimato kaitos valdymo plėtros programos pažangos priemonės 02-001-06-10-02 „Skatinti atliekų perdirbimą ir antrinių žaliavų naudojimą“**
- **Aplinkos apsaugos ir klimato kaitos valdymo plėtros programos pažangos priemonės Nr. 02-001-06-10-03 „Skatinti atliekų prevenciją“**
- **AM aplinkos apsaugos ir klimato kaitos valdymo plėtros programos pažangos priemonė Nr. 02-001-06-04-01 „Skatinti pastatų renovaciją“**
- **Ekonomikos transformacijos ir konkurencingumo plėtros programos pažangos priemonės Nr. 05-001-01-04-02 „Skatinti įmones pereiti link neutralios klimatui ekonomikos“**
- **2022-2030 metų plėtros programos valdytojos EIM transformacijos ir konkurencingumo plėtros programa**
- **Susisiekimo plėtros programos pažangos priemonė 10-001-06-01-01 „Skatinti alternatyviųjų degalų naudojimą transporto sektoriuje“ ir regioninė pažangos priemonė 10-002-06-01-03 (RE) „Skatinti darnų judumą miestuose“**
- **Kaimo plėtros bei žuvininkystės plėtros programos patvirtinimo“ pažangos priemonė 15-001-06-02-01 „Pritaikyti aplinkos, klimato kaitos ir kitus valdymo įsipareigojimus bei inovatyvias, tausias technologijas žemės ūkio ir miškininkystės veikloje“**



PARAMA ATLIEKŲ PERDIRBIMUI IR ANTRINIŲ ŽALIAVŲ NAUDOJIMUI

Atliekų rūšis	 Perdirbimo pajėgumai (t)	 Perdirbtos atliekos (t)	 Paramos suma (tūkst. EUR)	 Finansavimo šaltinis	 Pareiškėjai	 Kvietimai	 Įgyvendinimas
 Tekstilė	17 000	10 200	10 200	ES IP	Atliekų tvarkytojai	2025(IV)	2026 (I) – 2028 (II)
			10 200	Privačios			
 Plastikas	28 000	15 800	16 800	ES IP	Atliekų tvarkytojai	2025 (IV)	2026 (I) - 2028 (IV)
			16 800	Privačios			
 Žaliosios atliekos	20 000	12 000	20 400	ES IP	RATC)	2027 (I)	2027 I-2029 II)
			3 600	Privačios			
 Maisto ir virtuvės atliekos	63 214	37 929	24 400	ES IP	RATC	2025 (IV)	2026 (I)-2027 II)
			4 305	Privačios			
 Namudinis kompostavimas (kompostinės vnt.)	10 000	3 400	2 000	VB	Savivaldybės	2026	2027
 Komunalinių atliekų paruošimo perdirbti ir (ar) perdirbimo modernizavimo įrenginiams	5 įmonėms	8 080	13 900	VB	Atliekų tvarkytojai	2026 (III)	2026(IV)–2028 (III)
			13 900	Privačios			
 Technologijos (antrinės žaliavos)	4 įmonėms		11 900	VB	Pramonės įmonės	2026 (IV)	2027 (I) – 2028 (IV)
			11 900	Privačios			

PARAMA ATLIEKŲ PREVENCIJAI

 PRIEMONĖ	 Paramos suma (tūkst. EUR)	 Finansavimo šaltinis	 Pareiškėjai	Naudos gavėjai	Stadija	 Įgyvendinimo laikotarpis
Skatinti ir finansuoti prekybos naudotais daiktais, jų taisymo paslaugas teikiančių smulkųjų verslą	2 100	Valstybės biudžetas	Mažos ir labai mažos įmonės	60 įmonių	Rengiamas PFSA	2026 (I) – 2028 (I)
	700	Privačios lėšos				
 3. Viešinio kampanijos siekiant skatinti namų ūkius, prekybos ir paslaugų sektorių pakartotinai naudoti daiktus ir nešvaistyti maisto	1 700	ES IP	APVA	Mokyklos, darželiai	Vyksta pirkimai	2025 (II) – 2027 (II)
 Praktiniai mokymai viešojo maitinimo įstaigoms, siekiant ugdyti taupaus maisto gamybos įgūdžius	100	Valstybės biudžetas	APVA	10 mokymų Min. 200 dalyviams	Patvirtintas PFSA 2024, bet nėra finansavimo	2026 (I) – 2027 (II)
 Statinių gyvavimo ciklo modeliavimo sistemos sukūrimas	2 500	ES IP	VšĮ SSVA	1 metodika	Metodika patvirtinta	2024 (II) – 2025 (III)

A green recycling symbol (three chasing arrows) is centered on a glowing green background. In the center of the symbol is a realistic image of the Earth (globe). A small, vibrant green plant with several leaves is growing out of the top of the globe. The text "Ačiū už dėmesį!" is written in white across the middle of the globe.

Ačiū už dėmesį!